

Johdanto

Pelitutkimuksen vuosikirja 2013 – Johdannoksi

JAAKKO SUOMINEN RAINE KOSKIMAA FRANS MÄYRÄ PETRI SAARIKOSKI OLLI SOTAMAA

Pelitutkimuksen vuosikirja ilmestyy nyt viidennen kerran. Vuosikirjassa luodaan tänä vuonna silmäys sekä pelaamisen tutkimuksen että digitaalisten pelien suomalaiseen historiaan. Vuosikirjassa sivutaan myös jälleen sellaisia pelaamisen ja pelikulttuurin muotoja, joita ei ole tässä julkaisussa aiemmin käsitelty. Vuosikirja avaa pelejä koskevaa julkista keskustelua sekä tarkastelee pelien, politiikan ja markkinoinnin suhdetta.

Vuosikirjan aloittavassa artikkelissa J. Tuomas Harviainen ja Timo Lainema käsittelevät systeemisen ajattelutavan ja näkökulman merkitystä opetuspelien ja pelioppimisen tutkimuksessa ja kehityksessä. Usva Frimanin katsaus tarjoaa puolestaan toisen tyyppisen menetelmällisen esityksen pelitutkimuksesta. Friman käsittelee sisällönanalyysejä pelitutkimuksen menetelmänä sekä sisällönanalyysejä kohtaan pelitutkimuksen kentällä esitettyä kritiikkiä.

Markku Reunanen, Mikko Heinonen ja Manu Pärssinen ovat koonneet kattavan listan kaupallisesti julkaistuista suomalaisista digitaalisista peleistä. Pelilistauksen avulla he luovat artikkelissaan kuvaa suomalaisen pelituotannon muutoksista 1980-luvulta tähän päivään. Olli Sotamaa ja Jaakko Suominen puolestaan ovat tutkineet suomalaisia digitaalisia pelejä koskevia väitöskirjoja ja esittelevät katsauksessaan, miten pelitutkimus on vakiintunut uudenlaisena tutkimusalana erityisesti tämän vuosituhannen alkuvuosina.

Tero Pasanen ja Jonne Arjoranta käsittelevät peliväkivaltaa sitä koskevan julkisen keskustelun kautta. Heidän analysoimissaan sanomalehtien verkkoarikkeleissa korostuivat erityisesti joukkosurmia, aggressiivisuutta ja väkivaltaista käytöstä sekä valvontaa ja vastuuta korostavat elementit. Koska Pasanen ja Arjoranta olivat rajanneet aineistonsa väkivaltaisista pelejä koskeviin artikkeleihin,

oli varsin luonnollista että kielteiset elementit korostuivat. Samalla jutuissa oli kuitenkin myös myönteisiä teemoja, ja tutkijoiden mukaan keskustelussa ilmenneiden mielipiteiden kirjo oli yllättävänkin runsas. Pasasen ja Arjorannan lisäksi pelien ja politiikan suhdetta edustaa vuosikirjassa Ave Randviir-Vellamon artikkeli *Like Putin* -verkkopelistä, jota hän analysoi osallistuvan propagandan käsitteen avulla. Osallistuva propaganda yhdistää muun muassa aktiiviseen sisältötuotantoon, fanikulttuureihin, markkinointiin ja poliittiseen vaikuttamiseen liittyviä teemoja.

Olli Sotamaa kirjoittaa artikkelissaan fantasiajalkapallosta erityisesti jalkapalloharrastuksen näkökulmasta. Sotamaa on tutkinut Fantasy Premier Leaguen (FPL) pelaajien pelimotioveja ja -käytäntöjä sekä näitä ympäröivää kulttuuria. Kuten Randviir-Vellamon teksti myös Sotamaa käsittelee faniuden ja fanien kulttuurituotannon kysymyksiä, mutta Sotamaa kiinnittää huomiota fantasia-liigaharrastajien mediakäytön kokonaisuuteen ja jalkapalloharrastuksen kokonaisvaltaisuuteen sekä niihin liittyviin ajallisten rytmien ja rutiinien kudokseen. Sotamaa on myös kirjoittanut vuosikirjaan arvion Jani Niipolan kirjasta *Pelisukupolvi* (2012). Suomalaisen peliteollisuuden vaiheita käsittelevä teos on erityisen ajankohtainen nyt, Nokian suuren rakennemuutoksen vuonna, koska se sivuaa myös Nokian merkitystä suomalaisen peliteollisuuden kehitystyön rahoittajana ja taustavaikuttajana.

Vuosikirjan lopussa esittelemme kolmen suomalaisen yliopistoyksikön pelitutkimusta ja opetusta. Toivomme saavamme tulevina vuosina lisää yksikköesittelyjä muista laitoksista ja yliopistoista.

Pelitutkimuksen vuosikirjan artikkelit ovat läpikäyneet anonyymien vertaisarvioinnin. Toimituskunnan lisäksi artikkeleita ovat arvioineet kunkin aihepiirin erityisasiantuntijat, jotka ovat kommentoineet niin tekstien sisältöä, rakennetta kuin kieliasuakin. Artikkeleilla on ollut yleensä kaksi anonyymia arvioitsijaa. Eri-tyistapauksena on ollut Olli Sotamaan artikkeli, joka kävi toimituskunnan kommentoinnin lomassa läpi avoimen arvioinnin. Sen jälkeen artikkelikäsitteilykirjoituksen arvioi vielä yksi asiantuntija omalla nimellään ja yksi anonyymi arvioitsija. Olli Sotamaa esittelee arviointikokeilua *Pelitutkimuksen vuosikirjassa* mukana olevassa katsauksessa.

Haluamme osoittaa kiitokset kaikille *Pelitutkimuksen vuosikirjan* tekijöille, kirjoittajille ja tekstien arvioitsijoille. Koossa on taas monipuolinen katsaus tämänhetkisestä suomalaisesta pelitutkimuksesta. Toimituskunnalle voi lähettää myös uusia tekstejä tai aihe-ehdotuksia tulevia *Pelitutkimuksen vuosikirjoja* varten.

Porissa, Tampereella ja Jyväskylässä 12. syyskuuta 2013
Toimituskunta